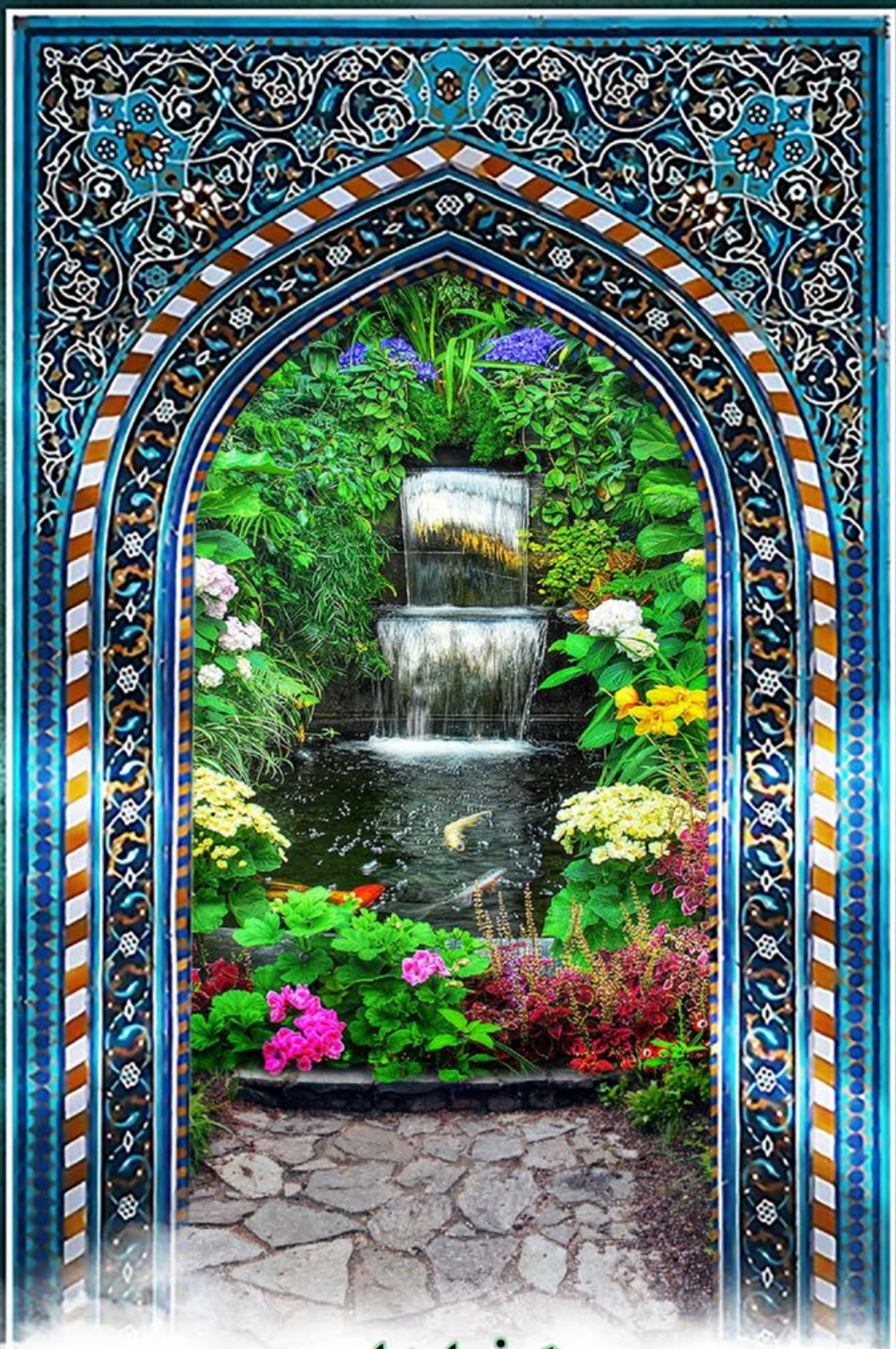

گفتارهای

مِنْصُورِ هَاشِمِی خراسانی

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

موضوع:

عقاید؛ شناخت آخرت

بسم الله الرحمن الرحيم

شش گفتار از آن جناب درباره‌ی برزخ و پرسش در قبر

۱. أَخْبَرَنَا يُونُسُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْخُتْلَانِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى حِكَايَةَ عَنِ الْكَافِرِينَ: ﴿أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ﴾^۱، فَقَالَ: أَمَاتَهُمْ بَعْدَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا، ثُمَّ أَحْيَاهُمْ فِي قُبُورِهِمْ، ثُمَّ أَمَاتَهُمْ إِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ، ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِذَا نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى، أَلَمْ تَرَ أَنَّهُ قَدَّمَ الْإِمَاتَةَ عَلَى الْإِحْيَاءِ؟

ترجمه‌ی گفتار:

یونس بن عبد الله ختلانی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی سخن خداوند پرسیدم که به نقل از کافران فرموده است: «ما را دو بار میراندی و دو بار زنده کردی»، پس فرمود: آنان را پس از زندگی دنیا میراند، سپس در قبرهاشان زنده کرد، سپس چون در صور دمیده شد میراند، سپس چون بار دیگر در آن دمیده شد زنده کرد، آیا نمی‌بینی که میراندن را بر زنده کردن مقدم داشته است؟

۲. أَخْبَرَنَا عِيسَى بْنُ عَبْدِ الْحَمِيدِ الْجَوْزْجَانِيُّ، قَالَ: سَمِعْتُ الْمَنْصُورَ يَقُولُ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ كَثِيرًا مَا يَسْتَعِيدُ بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، فَقُلْتُ: أَمَّا عَذَابُ النَّارِ فَهُوَ عَذَابُ جَهَنَّمَ، وَمَا عَذَابُ الْقَبْرِ؟ قَالَ: عَذَابُ الْبَرْزَخِ، قُلْتُ: وَفِي الْبَرْزَخِ عَذَابٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، وَهُوَ سُوءُ الْعَذَابِ، وَعَذَابُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ، أَلَمْ تَسْمَعْ قَوْلَ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ﴾^۲ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا^۳ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ﴾^۴؟

ترجمه‌ی گفتار:

عیسی بن عبد الحمید جوزجانی ما را خبر داد، گفت: شنیدم منصور می‌فرماید:

۱. غافر / ۱۱

۲. غافر / ۴۵-۴۶

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بسیار به خداوند پناه می برد از عذاب قبر و عذاب آتش، گفتیم: عذاب آتش عذاب جهنم است، ولی عذاب قبر چیست؟ فرمود: عذاب برزخ، گفتیم: در برزخ هم عذابی هست؟ فرمود: آری و آن عذاب بد است و عذاب جهنم شدیدتر است، آیا سخن خداوند را نشنیده ای که فرموده است: «و به آل فرعون عذاب بد رسید؛ آتش که صبح و شام به آن عرضه می گردند و روزی که قیامت بر پا می شود آل فرعون را به عذاب شدیدتر وارد کنید»؟

۳. أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الطَّالِقَانِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمُنْصُورَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ﴾، فَقَالَ: هُمَا عَذَابَانِ: عَذَابُ الْقَبْرِ وَعَذَابُ جَهَنَّمَ، وَعَذَابُ جَهَنَّمَ فَوْقَ عَذَابِ الْقَبْرِ، يَزِيدُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَقَدْ سَمِعْتُ قَوْلَهُ تَعَالَى فِي آلِ فِرْعَوْنَ.

ترجمه ی گفتار:

احمد بن عبد الرحمن طالقانی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره ی سخن خداوند پرسیدم که فرموده است: «کسانی که کافر شدند و از راه خداوند باز داشتند، آنان را عذابی بر روی عذاب می افزاییم، به سبب اینکه فساد می کردند»، پس فرمود: آن، دو عذاب است: عذاب قبر و عذاب جهنم و عذاب جهنم بر روی عذاب قبر است که خداوند در روز قیامت آنان را می افزاید و سخن او درباره ی آل فرعون را شنیده ای.

۴. أَخْبَرَنَا جَعْفَرُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ الْمُلْتَانِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْعَالِمَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ﴾، فَقَالَ: رُزِقُوا فِي قُبُورِهِمْ قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، أَمَا سَمِعْتَ قَوْلَهُ تَعَالَى فِي الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِهِ أَنَّهُمْ ﴿أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾؟ قُلْتُ: إِنَّهُمْ يَقُولُونَ ذَلِكَ مَا رُزِقُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا! قَالَ: كَيْفَ يَكُونُ ذَلِكَ، وَمَا رُزِقَ أَكْثَرُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا إِلَّا الْمَاءُ الْكَدِيرُ وَالطَّعَامُ الْجَشِبُ وَاللِّبَاسُ الْحَشِينُ؟ لَا وَاللَّهِ، ذَلِكَ مَا رُزِقُوا فِي الْبَرْزَخِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ.

ترجمه ی گفتار:

جعفر بن ابراهیم ملتانی ما را خبر داد، گفت: از عالم درباره ی سخن خداوند بلندمرتبه پرسیدم که می فرماید: «هر بار که از آن از بهره ای روزی داده می شوند می گویند: این چیزی است که از قبل به ما روزی داده شد»، پس فرمود: در قبرهاشان قبل از روز قیامت، آیا سخن خداوند بلندمرتبه درباره ی کسانی که در راهش کشته شدند را نشنیده ای که می فرماید آنان «زندگانی هستند که نزد پروردگارشان روزی داده می شوند»؟!

۱. التَّحَلُّ / ۸۸

۲. البقرة / ۲۵

۳. آل عمران / ۱۶۹

گفتم: این‌ها می‌گویند: آن چیزی است که در زندگی دنیا روزی داده شدند! فرمود: چگونه آن باشد؟! در حالی که بیشتر آنان در زندگی دنیا جز آب کدر و غذای ناگوار و لباس خشن روزی داده نشدند! نه به خدا سوگند، آن چیزی است که در برزخ روزی داده شدند تا روزی که مبعوث می‌شوند.

۵. أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْهَرَوِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ﴾^۱، فَقَالَ: يُفْتَنُونَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُفْتَنُونَ فِي قُبُورِهِمْ، قُلْتُ: أَمَّا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَقَدْ عَلِمْتُ، وَكَيْفَ يُفْتَنُونَ فِي قُبُورِهِمْ؟ قَالَ: يُسْأَلُونَ، قُلْتُ: عَنْ مَاذَا؟ قَالَ: عَنْ رَبِّهِمْ وَعَنْ نَبِيِّهِمْ، قُلْتُ: إِذَا يَنْجُو كُلُّ مُسْلِمٍ، وَإِنْ كَانَ ضَالًّا فَاسِقًا! قَالَ: لَيْسَ حَيْثُ تَذْهَبُ، إِنَّهُمْ يُسْأَلُونَ عَمَّنْ عَبْدُوهُ وَعَمَّنْ أَطَاعُوهُ، فَمَنْ كَانَ مِنْهُمْ يَتَّخِذُ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَيُطِيعُ الشَّيْطَانَ فَإِنَّهُ يَنْسَى مَا كَانَ يَقُولُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا، فَيَتَعَتَّعُ فِي الْجَوَابِ، أَوْ يَقُولُ مَا يُخْزِيهِ، وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى: ﴿أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ﴾^۲

ترجمه‌ی گفتار:

محمد بن عبد الرحمن هروی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی سخن خداوند پرسیدم که می‌فرماید: «آیا مردم پنداشته‌اند که رها می‌شوند همین که گفتند ایمان آوردیم و آزموده نمی‌شوند؟» پس فرمود: در زندگی دنیا آزموده می‌شوند و در قبرهاشان آزموده می‌شوند. گفتم: در زندگی دنیا را دانسته‌ام، ولی در قبرهاشان چگونه آزموده می‌شوند؟ فرمود: از آنان پرسش می‌شود. گفتم: درباره‌ی چه؟ فرمود: درباره‌ی پروردگارشان و درباره‌ی پیامبرشان. گفتم: در این صورت، هر مسلمانی نجات خواهد یافت، اگرچه گمراهی فاسق باشد! فرمود: این گونه نیست که تو پنداشته‌ای، از آنان درباره‌ی کسی پرسش می‌شود که پرستیده‌اند و اطاعت کرده‌اند، پس هر کس از آنان هوای نفس خود را خدای خود گرفته و از شیطان اطاعت کرده باشد، چیزی که در زندگی دنیا می‌گفت را فراموش می‌کند، پس در پاسخ فرو می‌ماند، یا چیزی می‌گوید که رسوایش می‌سازد و این سخن خداوند است که فرموده است: «آیا کسانی که در دل‌هاشان مرضی است پنداشته‌اند که خداوند کینه‌های نهفته‌ی‌شان را آشکار نخواهد کرد؟!»

۶. أَخْبَرَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ صَادِقِ الْإِسْفَهَانِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ سُؤَالِ الْقَبْرِ أَحَقُّ هُوَ؟ قَالَ: نَعَمْ، قُلْتُ: فَيُسْأَلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَرَّةً أُخْرَى؟ قَالَ: إِنَّمَا يُسْأَلُ فِي الْقَبْرِ عَنْ تِلْكَ الْأُمُورِ الْعِظَامِ، وَيُسْأَلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَنْ كُلِّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ، حَتَّى يُسْأَلَ عَنِ اللَّقْمَةِ وَالنَّظَرَةِ وَاللَّفْظَةِ وَالْجُلْسَةِ.

۱. العنکبوت / ۲

۲. محمد / ۲۹

ترجمه‌ی گفتار:

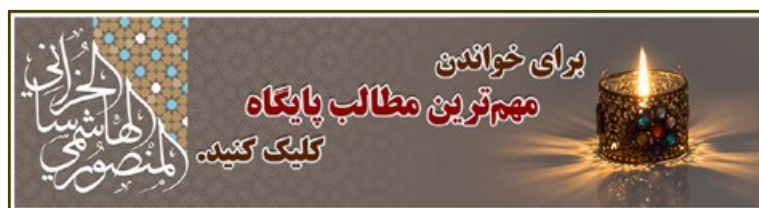
حسن بن محمد صادق اصفهانی ما را خبر داد، گفت: از آن جناب درباره‌ی پرسش در قبر پرسیدم که آیا حق است؟ فرمود: آری، گفتم: پس در روز قیامت دوباره پرسش می‌شود؟ فرمود: جز این نیست که در قبر از آن چیزهای بزرگ پرسش می‌شود و در روز قیامت از هر خُرد و کلانی پرسش می‌شود، تا اینکه از یک لقمه و یک نگاه و یک کلمه و یک نشستن پرسش می‌شود.

شرح گفتار:

برای خواندن شرحی بر این گفتارهای نورانی، به پرسش و پاسخ ۱۱۹ مراجعه کنید.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه چربی پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه کانال تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک سایت فوق

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.